

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYÉNEK ÉS A ZEMPLÉN-MEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLETNEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁR.
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr
Bérmontolion levelek
csak ismert keszktől fo-
gadtatnak el.
Készlet nem adatna
vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A nyitáskor minden gar-
mondor díja 20 kr.

HÍRDETÉS DÍJ
hivatalos hirdetéseknek:
Minden egyes szó után
1 kr.
Azonnali díj 30 kr.
Kiemelt díjazású a kör-
söztel elátozt hirdeté-
nyekért tértmérték szerint
minden 3 centiméter
után 3 kr számítottatik.
Állandó hirdetéseknek
kedvezmény nyújtatik.
Hirdetést a „Zemplén”
nyomdába küldendők.

Nevelés közerkölcsiség.

A történelem nem tud felmutatni kort, századot, mely több áldozatot hozott volna a közművelődés ügyének, mint jelen századunk.

A szülő gyermekét, a testvér testvérét, a barát barátját, ismerős ismerősét folytonosan tanulásra, önművelésre ösztönzi. Századunkról joggal el lehet mondani, hogy ez a közművelődés százada.

A szegény szüle nem kimél áldozatot, keresményét s vagyonát is feláldozza, csak hogy gyermekét a tudományos pályán neveltesse. A nagy közönség filléreivel, az állam millióival, százezeivel járul a népműveléshez.

És minő eredménnyel?!

A szüle, ki minden vagyonát, testének minden erejét gyermeke javáért, kiműveléséért áldozza, visszakapja-e annak csak ezredrészeske kamatját is? Az állam naggyá, hatalmassá lesz-e a hozott áldozatok árán? Fiai, leányai jobbak, erkölcsösebbek-e, mint a megelőző századokban, a mikor még nem volt ennyire kiművelve, kitanulva a világ?!

Egy nagy váddal állunk szemben, mely hangosan kiáltja fülünkbe: „a műveltség megrontja az erkölcsöket.”

Nézzünk csak széjjel és lássuk, nem igaz-e ez a keserű vád? A régi vallásos és erkölcsi érzület nem-e a legritkább vendég már ma, különösen a műveltebbnek látszó körökben? Sok bün mai napság bűnnek sem tartatik már. Az a vallásos érzület, mely hajdan csodákat művelt, Istenért, egyházért szívesen, áldozott, él-e még ma is oly mértékben, mint századokkal ezelőtt?

A szüle annak örül ma, ha beszélni kezdő gyermeke nem imádkozni, hanem káromkodni tanul meg legelőször, ha már pici korában ismerni tanulja a mai társadalom elterjedt kedves szokásait.

És vajlon nem itt rejlik-e a baj? Nem-e a családból indul ki a mai vallásos

és erkölcsi érzület hanyatlása? az a vád, mely fennebb elhangzott?!

Szemere úgy tekinti a szülőket, mint magvetőket, a gyermek lelkét pedig bevetendő termékeny földnek nézi. A mely szülők csak szólják a jót, de nem cselekszik, azoknak szavai olyanok, mint az üres magvak, melyek hiába szórtnak el, nem kelnek ki soha.

Hiába ott minden, jó iskola, bölcs nevelő, a hol a gyermeknél elhanyagoltatott a legelső, a családi nevelés. Hasztalan ott minden fáradsága a legszorgalmasabb s legtapintatosabb tanítónak is, a hol az elművelődött kor, a családban, a jóra és rosra egyaránt fogékony gyermeki kebelnek tulajdonosan ferde nevelést adott. — „Egy jó anya felér száz tanítóval is.”

A legelső nevelő tehát az édes anya legyen, a legelső iskola pedig a család.

Vallás-erkölcsi műveltséget, nevelést először! Csak miután ezektől át van hatva, lehet megismertetni a serdülő gyermekekkel az ember értelmi természetében gyökerező rend és törvényesség eszméjét. A lelket üdvözíteni először! Csak azután mutatni fel az embernek emberhez való viszonyát.

A hol a családdinevelés jó: tiszta ott az erkölcsiség is. A hol a szüle istenfélő és vallásos: vallásos, nemes erkölcsű, tiszta és nemes lelkületű lesz ott a gyermek is, kit boldoggá, szerencsésé nevel a vallás-erkölcsi nevelést felkaroló iskola.

Az erkölcsnemesítő egyesületek csak akkor felelnek meg hivatásuknak, ha működésüket a családban kezdik el. Az édes anyát, a család őrangyalát kell mindenekfelett megnyerni, mert *Campen* asszony szerint, „hogy az emberiség helyesebb erkölcsi nevelésben részesüljön, anyákra van legnagyobb szükség.”

Anyákat kell tehát legelőször nevelni, kik aztán gyermekeiket igazán szeretni és nevelni is tudják.

„A szüle jelleme a gyermekben újra éled.” A szeretet, vonzalom, munkásság, vallásosság, tiszta erkölcs nemes és tiszta szív és önuralom tényei, melyek a szülei életben a gyermek szeme előtt kidomborodnak, élni és működni fognak akkor is, mikor már ők nem lesznek gyermekeik között.

„Anyám egyetlen csókjának köszönhetem,” mondja egy híres festő, „hogy képíróvá lettem.”

Hány ember szólhat így, kit egy jó anya befolyása, szeretete tett emberré? És hány mondhatja el: „minden boldogtalanságomat a szülei háznak köszönhetem.”

Pedig hát úgy van. Nevelés és erkölcsi műveltség karöltve járnak. Ha az egyik jó, jónak és tisztának kell lenni a másiknak is.

Ha a szüle gyermekét igazán szereti, akkor megoltalmazza azt a mai tulhajtott műveltség gonosz levegőjétől. Elzárja, oda forrasztja az édes anya emlőjére, a szerető szívre, honnan vallásosság, tiszta szív és lélek, boldogság és nemes erkölcs kisérik az élet iskolájába.

Igy aztán az állam is láthatná hasznát az ezrek és millióknak, mert iskolái jó nevelésű gyermekek s növendékekkel telnének meg, hol a vallásosság és tiszta erkölcs fejlesztésére több idő és gond fordítatván, a jövő nemzedék százaz kamattal mosná le a mai korról ama szigorú vádat: „a műveltség megrontja az erkölcsöket.” — S e helyet ezt írhatná zászlájára: a műveltség és az erkölcs naggyá s hatalmassá teszi a nemzetet.

„A gyermek jelleme a férfi benső lényege.” A szó teljes értelmében igaz a költőnek amaz állítása: a gyermek a férfi atyja. Mit méltón ekképen fejez ki: „a gyermek úgy mutatja a férfit, mint a reggel a napot.”

B-1.

TÁRCA.

Rémes éj.

A „Zemplén” számára írta:
Abonyi Gyula.

Nagyon régen vót már, fiatal, leányarcu suhanc vótam még abban az időben, de ha eszembe jut az a szörnyű eset, még ma is végig fut hátamon a hideg!... szólt remegő hangon a vén *Marci*, s reszkető kezével hátra simítá hófehér fúrteit időborzadálta homlokáról.

Lovászlegény vótam a *Sárréti* grófnál, mikor az öreg grófné meghót, pedig egy óráig se vót beteg, hirtelen mult ki az áldott jó lélek! Mert a vót, ... nyugodjék békével!

A kastély disztermében vót felállitva a ravatal, úgy feküdt a boldogult... az aranyos koporsóban, fényes selyem köntösében mintha csak szendereggett volna.

A környék népe seregestől özönlött a ravatalhoz imádkozni a grófné úrasszonyunk lelki üdvéért, mert áldott jó teremtés volt, a szegények, ügye-fogyottak jó anygala, megis siratta a nép keserű könyhullatással.

— Minket cselédeket is felparancsolt az udvarmester, hogy megcsokoljuk utóljára a kegyelmes grófné kezét... a melylyel annyi könnyet le törült... mielőtt be zárnák a koporsó fedelét...

— Még a szemem is káprázott... a viaszgyertyák fényében csillogó tömötlen drágaság mián, mely a halottat ékesíté, az a gyémántos gyűrű, mely viaszfehér hideg kezén fénylett... megért legalább is egy egész falut... Ez okozta vesztém! sóhajtja a vén *Marci*, majd nagyott lélekezett s folytató kalandját.

A grófi sírbolt a nagyvárk hátulso végében állott vén jávor és fenyőfák árnyában, ablakait, melyek erős vas ráccsal voltak ellátva, kinyitogattatta az udvarmester, hogy kiszellőzzék, mert már évek óta zárva állott a nagy cimerez vasajtó.

Délután vitték le a grófnét az uradalmi tisztek nagy pompával a sírboltba, mi cselédek valamennyien diszruhákba öltözve, vittük két hosszú sorban a viaszgyertyát a koporsó mellett.

A kriptá már jócskán megvót telve kisebb nagyobb koporsókkal, ott pihentek egymás mellett az elhalt *Sárréti* grófok és gróf-asszonyok. Az új jövevénynek már ép a kriptá közepén jutott hely. A nagy prépost beszentelte a hóttakat... elmondottuk a hóttakért való imádságot: „Adj uram örök nyugodalmat nekik” — s kitakarodott a népség... nyikorogva csapódott be utánna a nagy vasajtó.

Gyönyörű nyári éjszaka vót, a teli hold sugára ragyogott a harmatos fűvön, az éji fülemile csattogott a jazminbokorban... nem tudtam aludni, hallgattam a fülemile csattogását... bámultam a hulló csillagokat... gondolatom messze szállott szülőfalum felé, egy zsuppal fedett házi-

kóba, a melyben egy szőke leány lakott édes szüleiével... oda szállt a gondolatom mint aféle szerelmes bohónak!

Az istálló előtt üldögéltem, a rozslélek oda hozta mellém *Banda* Gyurát, az öreg grófné parádés kocsisát, aki tele beszélte a bolond fejemet, hogy mennyi kincs, mennyi drágaság van abba a kriptába... abba az új koporsóba zárva! Milyen úrrá tenne bennünket csak egyetlen gyűrűje is a megholt grófnénak, s ott hever haszontalanul... akár ítélet napig is... mert nem bolygatják immár a koporsójából!

A szívem hangosabban kezdett dobogni... arra a szőke lányra gondoltam... milyen nagy öröme telnék annak egy olyan gyémántos gyűrűben!

Van e kurázsíd *Marci*, szólt suttogva *Banda* Gyura.

Mire? kérdém elgondolkozva.

Lemenni a kriptába.

Megörült kend? szólék meghökkenve... osztán be van az zárva.

De nyitva az ablaka! szólt Gyura suttogva. Az udvarmester ur nyitva hagyatta, hogy jól kiszellőzzék... *Marci*! Az egész udvar alszik... Senki nem látna meg... ilyen vékony legény mint te, vígan befér az ablak ráccsvasa közt... a rudalló kötelet rá kötném a derekadra, leeresztenélek... a koporsó fedelét felleszitenéd egy baltával... s egy minutum alatt mienk volna a sok drágaság!

Megrezzentem... a félsz megborzongatta

Mai számunkhoz fél ív melléklet van csatolva.

Vármegyei ügyek.

A vármegyei közigazgatási bizottság, ömél-tósága a főispán elnöke alatt és a közig. b. tagok élénk érdeklődése közt f. hó 7-én tartotta rendes ülését. — A közigazgatás állapotáról szóló alispáni jelentésből fölemlítjük, hogy Tolcsván egy kolera-nosztrász eset volt. — Amerikába utlevél nélkül kivándorolt június hó folyamán 61 egyén, visszaérkezett 34. — Kolcs Hosszmező községben egy izraelita zugiskolát találtak. — *Hla. vathy* József, kir. ügyész, az alispáni jelentésnek a közbiztossági állapotokat ösmertető pontjára támaszkodva, a vármegye területén keresztül kasul barátság oláhigány-csapatok ellen intézett felszólalása során indítványozta, hogy a közbátor-létet gyakrabban, az utóbbi időkben pedig állan-dóan fenyegető oláhigány-karavánok letelepítése iránt a kormányhoz felirattal forduljon a közig. bizottság, — ami közhelyesléssel ta'alkozott. Az alispán megnyugtató elmondotta, hogy a köz-biztosság érdekében és saját hatáskörében már intézkedett; nevezetesen, utasította a községek biráit, hogy ha a község területén kóborló oláh-igány-karavánok mutatkoznak, lovas emberrel értesítsék a csendőrséget, mely az oláhigányok üldözésére a parancsnokságtól is felszólított. — Az árvászeki előadók elintézték júniusban 2232 dbot, és pedig: Karsa Ferenc 356., Spilenberg Barna, 358., Pekáry Gyula 453., Farkas Dezső 323., Polányi Gyula 435 és Klimó Menyhért 307-et. A hátralék 298 db. — *Szervicsky* Ödön, kb. tag felszólalása következtében hosszabb vita fejlődött ki a S.-A. Ujhely keleti szélén Szőlőske-felé és Csörgő felé elágazó utszakaszokon felállított vámsorompók ügyében. *Dószeghy* János kb. tag a közegeti vám új bérlőjének a közönséggel éreztetett szekaturait ostromozta. Ugy az egyik, mint a másik ügy fejlődésének és mibenállásának meg vizsgálásával az alispánt bízták meg, ki is a jövő havi ülés elé fogja benyújtani a megbolygatott ügyekre vonatkozó véleményes jelentését. — A közigazgatási egyes konkrét esetek elintézését tár-gyázó alispáni javaslatokat a főjegyző bemutatván és azokat a közig. bizottság határozati erőre emelvén, következtek a szakelőadók havi jelentései, melyekből fölemlítjük, hogy az ujhelyi központi fog-házban a júniusi rablétszám 166 volt, ebben elítelt 125. Haláleset kettő fordult elő, — a vármegye területén lévő elemi iskolák a legnagyobb lelke-sedéssel csatlakoztak a nemzet június 7-iki nagy ünnepéhez; az évszázó vizsgálatok alkalmából a kir. tanfelügyelő és tisztársai személyesen, ugy-szintén az iskolaszék elnökök és gondnokok je-lentéseiből örömmel győződtek meg, hogy a felső vidéken működő községi és állami elemi iskolák a magyar-nyelv tanítása és a magyar hazafias köz-szellem terjesztése dolgában kitűnő szolgálatokat teljesítenek; *Fodor* József n.-rosvágyi ev. ref. tanítónak, ki e napokban töltötte be néptanítói köz-hasznu szolgálatának 50-ik évét s kit az alsó zem-pléni ev. ref. egyházmegye f. hó 3-án lelkes óvá-ciókban részesített, példás ügybuzgalma jutalmául a közig. bizottság jegyzőkönyvi elismerést szavazott. — *Főispán* Öméltsósága azokat a mizériákat említette föl, melyek S.-A.-Ujhelyben az iskolai növevelés el-hanyagolt állapota miatt méltó aggodalomba ej-tik a szülőket, mert ugymond, hiabavaló dolgot végzünk, ha csak a fiúk tanítására fordítunk nagyobb gondot és hozunk áldozatokat, a leányok kiművelését pedig teljesen elhanyagoljuk — a női iskoláztatás, ugy amint az ma történik, egy-általában nem felel meg a közvárokozásnak. — *Nemes Lajos* kir. tanfelügyelő a felekezeti előljárókra

egész testemet! . . . De arra a leányra gondol-tam . . . a ki úgy örülne egy szép gyűrűnek, s felébredt bennem a kurázi.

Leányegyet én! szóltam nagy hetykén, nem félek én a holtaktól!

Gyura elővette a hosszú kötelet . . . én a hónom alá csaptam a kis baltát s leosontunk a parkba. Mikor a kriptá közelébe értünk, mind jobban-jobban dobogott a szívem s mikor a kriptá ablakán bepillanték . . . a betévedő holdsugárnál szemembe ötlék a sok koporsó . . . Nagyon meg-csapant a kurázsím! . . .

De a cimborám egyre tuszkolt, hogy ne féljek, hogy senkise fogja megtudni, megosztán . . . milyen gazdagok lehetünk . . .

Nem láttam, nem hallottam mást, csak azt a lányt, csak az ő hangját . . . nem hallottam a fák lombjai közt rémesen siró éji fúvállatot, azon vettem észre magam, hogy *Gyura* a derekamra csavarta a kötél végét . . . s letuszkolt a kriptá ablakán! . . .

A hold sugára ép a kriptá közepén lévő koporsóra szállott . . . remegve közelíték a fényes koporsóhoz, cimborám suttogott felülől: bátorság Marci! láss a dologhoz Marci!

Sok munkába került míg a vaskoporsó fe-delét feltudtam feszegetni . . . végre felpattant a fedél . . . elöttem feküdt a halott . . . a hold su-gára ép sápadt arcára hullt . . . Merev szemével reám tekintett . . . mintha felemelte volna száraz-csontos ujjait s megfenyegetne! . . .

A rémület megdermeszté tagjaimat . . . vérem

hárítja a felelősséget, kik annak idejében, mikor az állami elemi iskolák létesítésének kérdése a szőnyegen forgott, széthuztak s az önmagukban győnge és életre nem igen képes felekezeti isko-lak egyesítését, a felekezetek világi előljáróinak hajlandósága dacára, makacsul elleneztek, sőt meg-akadályozták. — *Dokus* főjegyző azt hiszi, hogy a kir. tanfelügyelő által jelöltet merevség az idők a folyamán kiengesztelhetővé válik, Reméli, hogy a főgimnázium, mely városunk kulturális fejlődésé-ben egy új korszak kezdetét jelenti, természetes következként vonja maga után a felekezetek elemi iskoláinak egygye olvadását. Ami pedig az iskolai növevelés kérdését illeti, ennek megoldását is egy fensőbb növevelő intézet eszméjével kap-csolatban kell kombinálni. Ily formán bizvást remélhető, hogy S.-A.-Ujhely intelligens társadalmá, mely a város kulturális emelkedésének óhaját is szívén hordja, épp oly kész lesz az áldozatra, ha fensőbb női iskola létesítése iránt keltik eszmé-letre, mint milyen dicséretes készséget tanusított a főgimnázium kreálása dolgában. (Általános he-lyeslés.) Főispán öméltsósága ez üdvös eszmecsere során felhívta a királyi tanfelügyelőt, hogy a megjelölt célokra való tekintettel lépjen az ini-cialás terébe, amit a kir. tanfelügyelő teljes készséggel meg is ígért. — A megyei pénztárak álla-potáról és az alapokat megillető községi járulékok hátralék-mennyiségéről szóló jelentések meghallga-tása után felhívták a járási főszolgabírák, hogy általában e hátralékoknak, különösen pedig a köz-üti pénztár kintlevőségeinek behajtásáról haladéktalanul és a legerélyesebben gondoskodjanak. — Az ebadóból már közel 2000 ft lévén befizetve, felhívták az alispánt, hogy az alap terhére egy új állatorvosi állomás rendszeresítése iránt adjon javaslatot. — Az állami utak jó karban vannak, a vicinális utaknak, ugyszintén az 1893/94. évi törvényhatósági utadóalpnak, mint a községi köz-munka-erőnek összeírása iránt is intézkedések té-tettek. — A közadók befizetése kedvezőtlen ered-ményeket mutat; egyenes adó befolyt júniusban 24.123 ft 88¹/₂ kr. (multhoz mérten most kevesebb 11.387 ft 07 krral) hadmentességi díj: 117 ft (most kevesebb 693 ft 36 krral). Egyenes adókban 846.690 ft 81¹/₂ kr., hadm. díjban 58.178 ft 98 kr. volt jun. végén a hátralék. — Végezetül fölemlítjük, hogy *Harsányi* József, *Sitkó* Mihály, *Topogyák* József és *Genyo* János hadköteleseknek a kivételes nősülésre kért engedelem megadatni javasoltatott. — A d. e. 9-kor kezdődő ülés déli 12-kor végződött.

Az utadófelszólalási küldöttség f. hó 7-én d. u. *Matolai* Etele alispán elnöke alatt ülése-zett. Ez alkalommal egy elvi fontosságu megál-la podás is történt, az t. i. hogy az ökor helyett befogott s mezőgazdasági célokra alkalmazott *tehe-nek* szintén igavonókul tekintendők, következésképp az igásnapszám minimum meghatározásánál éppen olyan fontossággal bírnak, mint az igavonókul használt egyéb állatok (lovak, öszvérek és szamarak).

Hirek a nagyvilágból.

Uralkodók találkozása. Ófelsége augusztus hó végén *Póla*-ban az orosz cárral és a német császárral találkozni fog.

A kolera egyre terjed s ázsiai Oroszország-ban zedi sűrűn áldozatait, különösen Baku, Tiflis, Susa, Biel-Gorod, Zakataly, Kuba, Alpant, Petrovszk, Djizek és Samarkand városokban.

Sándor, szerb király, tegnap Emsbe utazott, ahol több hétig fog tartózkodni.

jéggé dermedt . . . hajam szálai az égnek állottak Egy óriási suholy madár ott ült a koporsó tete-jén . . . a kriptá sarkában, láng szemei rémesen világitottak . . . szárnyait emelgette s, huhogott felém.

Irgalom! Oh irgalom! kiálték fel — — s ajultan estem össze a nyitott koporsó előtt! . . .

A kriptá hideg levegője nemsoká ra magam hoz térített újra . . . feltápáskoztam; tekintetem újra a halott halván arcára tapadt . . . Mintha mély sóhaj lebbent volna el ajkain . . . folyvást reám nézett üvegesedett szemeivel . . . Kialtani akartam . . . de torkom összeszorult, mintha vas marok szorongatta volna . . . ebben a borzasztó helyzetben néztünk egymásra . . . némán mozdu-latlanul! . . .

Huszonégy óráig voltam e szörnyű állapot-ban, mikorvégre gonosz cimborám aki megugrott mikor első kiáltásomat hallá, s ott hagyott: a lelki furdalástól nem nyughatva elárulta a dolgot a kastélyban.

Mikor lejötték a kriptába, én nem voltam eszemenél . . . a hajam hófehérré lett azon az egyetlen éjszakán. Nem büntettek meg, megsaj-nált a grófom, eléggé megbüntettet az isten bünös tettemért!

Sok idő múltán hevertem ki a bajt, az a tekintet, azok a merev szemek sok ideig üldöztek álmaimban. Adj uram örök nyugodalmat néki és bocsásd meg az én vétkeimet! susogta a vén Marci s keresztet vetett magára reszkető kezével.

Hirek az országból.

A fővárosi kereskedő ifjak önképző egye-sülete lelkes felhívást intéz a nemzet hazafias polgáraihoz, adakozásra szólítván fel a birtokoso-kat, kereskedőket, iparosokat, szóval a magyar társadalmat, hogy célja előbbre vitelében, mely a nemzeti nyelv ápolásával kapcsolatosan a hazafias szellem terjesztésében és *kereskedelmünk magya-rósításában* áll, segítő kezet nyújtson neki. E ne-mes cél megvalósításához tartalmas könyvtára, szakirodalmi és napilapokra, magyarnyelvű szak-tanfolyam létesítésére és pályadíjak kitűzéséhez szükséges összegek előteremtésére törekednek, melyek anyagi illetve pénzbéli segítség nélkül lehetetlenek. Ezért szólnak fel mindenkit ada-kozárra! A legcsekélyebb pénzbéli adományt is köszönettel fogad a *Neumayer & fia* cég Buda-pestben (Ferencz József-tér 6. sz. I. em.) Alapító és pártoló tagokat is gyűjtenek. Az előbbi 100, az utóbbi 50 ft adomány befizetésére kötelek.

Az elkeresztelési vita, mely elé annyi érdeklődéssel néztünk s melynek megoldását már oly régen vártuk, közel jutott a befejezéshez. *Vassary* Kolosnak nagyszabású és a békés kiegyenlített célzó felszólalása a főrendű házban, hamar napok alatt a végleges elintéztést fogja eredményezni.

Az országos iparegyesület értekezletet tar-tott, melyben a jelenvoltak majdnem kivétel nélkül üdvösnek, sőt szükségesnek nyilvánították a mille-nium alkalmával egy kiállításnak a megtartását.

A budapesti püspökség. A hercegprimás egy értekezlet összehívását tervezte, melynek feladata leend eldönteni, vajjon püspökség vagy csak hely-nökség alakíttassék-e Budapesten.

Szegeden a kenderfonó-gyár, mely az egész osztrák-magyar monarchiában a legnagyobb volt s mely 500 munkást foglalkoztatott, teljesen leégett.

Történelmi hangverseny.

„Régi dal, régi dal, régi dicsőségről.”

Gyenge a toll *hűen* és *igazán* visszatüköröz-tetni azt az érzést, mely sokak, mindnyájunk lel-két eltöltötte a f. é. júl hó 3-án tartott törté-nelmi hangverseny alkalmával. *Káldy* Gyula, a budapesti zene-akadémia igazgató-tanárja, körut-jában *Rákóczi* szülőmegyéről is megemlékezvén, beállított hozzánk s mult vasárnapon a városi színházban, melyet ez alkalommal a disztigvált közönség szüntig megtöltött, 24 számból álló programját lejátszatta, részben lejátszotta.

Mi ez alkalommal nem akarunk az előadás lefolyásáról kritikát írni; nem célunk annak mű-vészeti oldalát elétüntetni; nem szándékozunk a fényt kiemelni, hogy mellette az árnyék is elé-bukkanjon. Mi a történelmi hangversenyt, mint *hazafias* ténykedés kifolyását tekintjük s lelkünk örömmel s elragadtatással telik el, midőn ama bűvös világ érzése — fájdalom s örömevel — tá-rul elénk édes-bús hangokon, mely világ a ma-gyar szabadság pirkadó hajnala volt. Szívünk leg-mélyén rezdül meg a húr; a húr, mely apáink siralmaikat zengi vissza üldözöttesük alkalmával nekünk, késő unokáknak, akik a letűnt nagy esemé-nyeknek kicsiny szemléldői csak az emlékezet nyo-mán vagyunk.

Szívből jövő minden nótája a kuruc-költé-szetnek s a szívhez szól!

Lebilincsel minden akkordja s mi lélekze-tünket visszafojtva csüggünk a dalon, melynek bűvös hatalma megvarázsol. Az az egyszerűség a dallamban, az a gyakori ismétlése a dallam egyes akkordjainak nem untató, hanem felemelő; nem ismert, hanem lépten-nyomon ismeretlen ér-zések felébresztő; bensőnk egy titokzatos részé-ben, amit emberi nyelven úgy hívnak hogy szív...a végbemenő hullámszóknak.

A dévajkodó kedvet kifejező *Kuruc tábori dal-tól* a templomi éneknek beváló *Magyar gálya rabok énekeig* az érzelem hullámszája minden változatban meg van. A *Most jöttem Erdélyből* kezdetű kevés érzéssel írott; *Egy bujdosó szegénylegény* monoton; a *Bujdosó legény éneke* nagyon bus, sok helyen emlékeztet *Göndör* Sándor nem egy dalára. Hatal-mas lüktetésű a *Kuruc dal*; a *Rákóczi dal*-nak elején (első verzió szerint) a halotti bucsuztató nyomottsága vonul el, míg a közepe táján csinos. A *Rákóczi dal*, (3-ik verzió) a tárogató, e mélabus hangu ősi hangszer mellett, mely a mai kor gyer-mekei előtt teljesen ismeretlen, s melynek hangja mintha beszélne is, a legreमेkebb volt. A *Bujdosó ének* a befejezésnél a fokozatosan történő elhalá-sával, gyengülésével művészi; A *kibujdosó Rákóczi imája* ismeretes dallam, szövegét azonban ma így éneklük: Nincsen apám, nincsen anyám stb. A *Gúnydal* mai szövege (Jaj be huncut a német) sokkal pattogóbb, élénkebb s nekünk, édes mind-nyájunknak, jobban is tetszik.

E dalok végig vezettek bennünket a régi és fájdalmas küzdekek egész során; szent érzést teremtettek szívünkben; életre keltették a nagy idők nagy embereit s lelki szemeink előtt elvo-nultak a kopjás dalaik fennen lobogtatva kezükben a hármasszínű lobogót, melyre e varázshatalmu,

Folytatás a mellékletben

rövid mondat „Pro libertate“ volt felírva. Láttuk őket egyenkint és összeségükben feltűnni s lassan lassan elvonulni oda, a honnan felkeltek, az örök sirba, hogy álmaink fölött viraszszanak s védjék legfélétebb kincsünket, a drága... szabadságot.

E. ismeréssel kell adoznunk a közreműködőknek. *Kuliffay Izabella, Császár Irén, Kolossváry Etel, Teleki Emilia, Platz Mariska, Veres Sándor, Mayer Adolf és Káldy* derekasan megállottak helyüket.

Nem hagyhatjuk megemlékezés nélkül abbéli szerény véleményünket, hogy a *korhű-kosztümök* semmi esetre sem voltak volna le a művészet értékéből (Kuruc nótát frakban énekelni!!!) sőt emelték volna ezt. Aztán a zongorájuk valóságos *huos-almáriom* volt. Saját zongorájuk ha lenne — ez pedig lehetne ilyen igazán művészi testületnek — a művelészet sokkal nagyobb lenne.

De ezeket leszámítva, végtelen nagy élvezetben részesültünk s véghetetlenül sokat tanultunk.

Referens.

A „Zemplén“ t. előfizetőihez!

A félv lejárván, július hó 1-sőjével új előfizetést nyitunk; fölkérjük lapunk t. barátait és pártolót a hátralékok befizetésére, valamint az előfizetések megújítására. A lap július havi számát minden előfizetőnknek megküldjük, s azt, ki megtartja, továbbra is előfizetőnek tekintjük.

A t. községi körjegyző- és bíró urakat szintén kérjük lapdíj-hátralékaiknak mielőbbi beküldésére.

Tisztelettel:

A „Zemplén“ kiadóhivatala.

Különlélek.

(Személyi hírek.) *Főispán* ömeltósága Budapest fő- és székvárosból kedden *Ujhelybe* érkezett. — *Fortnyák Gyula* altábornagy, honvéd főparancsnoksági adlátus f. hó 5-én az itt állomásozó honvéd zászlóalj megvizsgálása céljából városunkban időzött. A tapasztalatok fölött *Leucz* százados id. zászlóalj parancsnoknak valamint az egész tisztikarnak elismerést és megelégedését nyilvánította. Az altábornagy ur az épülő félben lévő célövő tért is megsejmelte.

(Lapunk felelős szerkesztője) pénteken reggel hivatalos utra indult s csak a jövő hét derekán érkezik vissza.

(Kinevezés.) Az igazságügyi minister *Hrabovszky* nyiregyházi törvényszéki joggyakorlót az ujhelyi törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

(Ujhely kövezési ügye.) Lapunk mult számában megirtuk, hogy a Kossuth, Rákóczi és Kazinczi utcák és a Szécsényi-tér rendszeres kiburkolása tárgyában a mult hó 30-án tartatott meg a versenytárgyalás és hogy a legjutányosabb ajánlatot Reichman tokaji és Braun budapesti vállalkozó cég, nyújtotta be. Ezen ajánlatok fölött f. hó 5-én tartott közgyűlésen határozott a város képviselőtestülete és pedig hosszabb eszmecsere és vitatkozás után aként, hogy mind a két ajánlattevő ajánlatát elfogadta, oly formán, hogy a Rákóczi és Kossuth utcák tokaji kövel, míg a Kazinczi utca és Szécsényi tér somosujfalusi kövel ezenfelül a Kossuth utcának lejtősrésze, a Farkas-féle háztól a Szánki házig, élére állított szentesi kövel lesz burkolandó. A munkálat a határozat jogerejűvé változott után még ez év folyamán megkezdődik.

(Esküvő.) *Kende Antal* oszt. tanító, lapunk dolgozó társa, ma egy hete vezette oltárhoz az ujhelyi ref. templomban *Vágó Emma* kisasszonyt özv. *Vágó Lászlóné* kedves leányát. Állandó boldogságot kívánunk.

(Nyári mnltság.) A gyártelepi munkások rokkant és betegsegélyző egyesülete, alaptdkéjének gyarapítására ma egy hete mulatságot rendezett a Torzsáson. Nagy közönség gyűlt egybe a kis helyen s pompás időben késő éjjelig mulatott széles kedvvel és táncolt fáradhatatlanul a 65. ezred bandája mellett.

(Választmányi gyűlés.) A magyar nyelvet és népnevelést Zemplénvármegyében terjesztő egyesület f. évi július hó 11-én d. e. 9 órakor a vármegyeháza kis termében választmányi gyűlést tart, melyre a t. c. tagokat tisztelettel meghívja *Prámer Alajos*, e. I. alelnök.

(Megrendítő szerencsétlenség.) *Olasz-Liszván* f. hó 6-án, mint levelezőnk írja, megrendítő szerencsétlenség történt, melynek az alig két hete ott időző *Guthy Benő* fővárosi ügyvédő családja esett áldozatul, *Guthy Benőné* szül. *Gortvay Teréz*, leánya özv. *Karsay Jánosné* s ez utóbbinak két gyermeke, a viruló szépségű s alig 16 éves *Gizella* s hat éves *Flóra* ugyanis az említett napon a rekkenő hőség ellen védekezendők, a Bodrog

hüvös hullámaiban kerestek üdülést. De üdülés helyett sirjukat lették a locsogó habokban. Uszni egyik sem tudván, csak *Gizella*, a kis leány, valószínű, hogy a folyónak sebes rohanásu árja ragadta őket magával. *Guthy* és leánya, *Karsayné* holttestét még 6-án este kifogták; a másik két tetemet, tudósításunk beérkezéig még nem találták meg. A kifogott tetemeket már el is temették a község általános és igaz részvéte mellett. Megrendülve állunk meg ezen óriási csapás láttára s önkéntelenül a szerencsétlenség oka után kutatunk. Végső eredményben oda lyukadunk ki, hogy a község előjáróságát mulasztás terheli s mi erősen hiszszük, hogy a járási főszolgabíró teljes szigorral fogja ellenük megindítani a vizsgálatot és a vétkes mulasztást — ha van ilyen — meg fogja torolni.

(Halálozás.) *Szirma-Bessenyei Szirmai Pál* mint férj és leányai *Anna* és *Alice*, továbbá báró *Podmaniczky Levente* mint édes testvér és neje, *Szirmai Ödön* mint sógor és neje és számos rokon nevében mélyen fájdalmas szívvel jelentik szeretett, felejtethetlen kedves nejének, illetőleg édes anyjuk, testvérnek és sógorának *Szirma-Bessenyei Szirmai Pálné* szül. aszói báró *Podmaniczky Jernének* élte 48-ik és boldog házasság: 26-ik évében hosszas szenvedés után folyó hó 5-én reggel 9¹/₂ órakor az urban történt gyászos kimúltát. A szeretett halottnak tetemei folyó hó 7-én délután 5 órakor fognak a hely. hitvallás szertartásai szerint az udvai sirkertben örök nyugalomra tetetni. Kelt Udván, 1892. évi július hó 5-én. Áldás lengjen kedves hamvaira!

(Farkas helyett snepfét lött.) Mádón f. hó 3-án farkasokra hajtóvadászatot rendeztek. Farkast ugyan nem láttak, de egy szerencsés *Nimród* olyan zsákmánnyal dicsekedhetik, ami igazán ritkaság számba megy, t. i. erdei fiók-snepfét lött. Az ornitológusok eddigi tudásán ez a teljesen hitelt érdemlő eset nagyot fog változtatni, mert az eddigi tapasztalatok szerint az erdei snepf csak a legészakibb fekvésű hegységek erdő-rengetegeiben szeret fészkelni.

(Néptanítói jubileom.) Följegyzésre méltó, szép ünnepnek volt színhelye Nagy-Rozvány, mint bodrogközi tudósítónk írja, — folyó hó 3-án: az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye a nagy-rozvágyi öreg néptanítót, a széles körben ismert, becsületben nem megőszült, (mert még koromfekete a haja), de ebben megőregedett jó *Fodor József* jubilálta meg a néptanítói pályán eltöltött 50 évi munkálkodása alkalmából. Az ünnepség isteni tisztelettel kezdődött, előbb a nagy közönség, majd a tanítói dalárda éneklése mellett, erre *Komjáthy Gábor* szentesi lelkész mondott gyönyörűen kidolgozott, egyszerű, keresetlen hangja által lebilincselő, a gondolatok szépsége s az eszmék gazdagsága által magas szárnyalásu beszédet, melyben a néptanító magasztos hivatását stb. fejtegette, — ezzel egy időben *Fürjész Tamás* lukai pap nem kevesebb verve-vel igen sikerült szónoklatot tartott kiinn, a templomba be nem fért népsokaságnak, — a szónoklatok után ismét a néptanítói kar énekelt. Az isteni tisztelet végzetével a jubiláns öreg férfiú méltó kitüntetésekben részesült. Az alsó zempléni papság nevében *Kopré Ferenc* esperes diszoklevelet, *Gerecs Károly* sárospataki tanító a tanítói kar nevében, szép beszéd mellett diszkötésű szoltárt nyújtottak át neki, miket elérzékenyedett hangon, látható meghatottsággal fogadott. A bodrogközi tanítói kar ezüst zsebórával, (emlékeztetésül az iskola falai közt lemorzsolts hosszú időre); az egyházi közönség, illetve tanítványai pedig ezüst tollnyelben aranytollal, mely utóbbi egyszerű szívhez szóló szavakkal *Mádi József* egyház gondnok nyújtott át, lepték meg az ünnepelt férfit. Az ünnepség lefolyása után közebb következett, melyen mintegy 180-an köztük több nő, vettek részt. A magyar konyhán főtt magyaros ételek, a jó lagmaci cankó s tokaji szamorodni fogyasztása mellett csakhamar megereedett a dikciók. Az első *Mecsnér Béla* modotta; szépen átgondolt, nagyobb szabásu tósztan üdvözölte a jubilánst mint az egyházmegye világi gondnoka, az alsó zempléni egyházmegye nevében; utána *Nemes Lajos* kir. tanfelügyelő hasonlóan az ünnepeltet éltette, kit találóan tisztársának nevezett. Frenetikus tapsvihar volt a felelet a szép beszédekre s a hatást még inkább fokozta *Szinnyey Gerzson* sárospataki tanár, ki szellemes felköszöntőben éltette a jubilánst s a róm. kath. papság jelenvolt képviselőjét: *Somogyi Gerő* kir.-helmei prem. plebánost. Mondottak még tósztokat: *Kőrössy György* n. géresi, *Komjáthy Gábor* szentesi, *Czinke István* erdő-bényei, (jóízumorral vegyítve) *Budha János* karádi, *Ólbej János* nagy-rozvágyi s *Sohayda János* kir.-helmei lelkészek; *Somogyi Gerő* plebános, *Gerecs Károly* tanító, *Kun Déniel* sárospataki főbíró, *Farkas Bertalan* aljárásbíró, *Soltész Pál* rozvágyi birtokos, *Fodor István* sárospataki jegyző, a jubiláns fia s még több mások az ünnepeltre s egymásra. A kedélyes hangulat mellett lefolyt ebéd után a fiatalság táncra kerekedett s vigan járta a hajnali órákig. Általában a nagyrozvágyi ünnepség igen sikerült, szép ünnep volt s ezen siker köszönhető a nagy-rozvágyi ér-

telmiségnek, különösen az egyház derék papjának *Ólbej János*nak s kedves nejének, kik napokon át azon fáradoztak, hogy az öreg *Fodor* bácsi jubileumát sikerültté, fényessé tegyék. F.

(Gyászjelentés) *Sárospatakról* vettük a következő gyászjelentést: *Pavletics Gyula* népbanki pénztáros s a r. hat. egyház gondnoka maga, valamint gyermekei *Béla* egri kir. törvényszéki al-bíró, *Vilma*, *Gizella* és *Gyula*, ugyszintén számos rokonai nevében is a legmélyebb fájdalommal jelenti forrón szeretett nejének, a jó anyának s illetőleg rokonnak *Pavletics Gyuláné*, szül. *Hnevkovszky Krisztina* asszonynak életének 51-ik, boldog házasságának 31-ik évében, f. hó 5-én reggeli 8 órakor, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, tüdőlob következtében bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 1-ik napján d. u. 5 órakor fognak a helybeli róm. kat. sirkertben örök nyugalomra helyeztetni; az engesztelő szent miseáldozat pedig e hó 7-ig napján reggeli 8 órakor fog az egek urának bemutatni. *Sárospatak*, 1892. július 5. Az örök világozás fényeskedjék neki!

(Gyermek színelőadás.) *Nagy-Mihályból* a következő értesítést küldték lapunknak: *Junius* hó 29-én a „tanítók árvaháza“ alapjának javára gyermek színi előadás volt, mely olyan érdeklődés mellett folyt le, mint e város lakossága és környékének értelmisége minden nemes ügy érdekében tanusítani szokott. Színe kerültek: *A Vendég*, *Fligl Józseftől*; *Gyermek és szivárvány*, szavalat, *Arany Jánostól*; *As önféjű leány*, *Teveli M-től*. Nem a közönséges gyermeki recitálás egyhangúságával voltak e darabok előadva, nem is a mesterségesen betanított alpáthosz hangján, hanem a tiszta gyermeki kedély beasóságával. Az egybevágó játék, a kellemes és tiszta kiejtés, az egész játékban megnyilatkozó gyermeki naivság és értelmeiknek értelmes kifejezése: nagy meglepetést okoztak. Igazán tapasztaltuk, hogy nemcsak a kiforrt magas művészet, hanem a gyermek-egyszerűség is mennyire tud hatni. A nagyszámu közönség, kik közt ott láttuk *Sztáray Antal* grófort nejével és számos előkelőkkel együtt, hálás is volt a kis művészek iránt; számtalan kihívás, taps és virágcsokrokkal viszonzotta a nyert élvezetet. Nagy elismerést nyert *Lassner Karola*, áll. tanítónő is, ki egymaga végezte a rendezés nehéz feladatát. A darabok megválasztása, a szerepek helyes kiosztása által és a szép siker folytán méltán megérdemli a közönség egyhangú elismerését. Az előadást különben szép anyagi siker is jutalmazta. A tiszta bevétel 107 frtot tesz. Előadás után a jókedvű közönség táncra kerekedett s csak a reggeli idő vetett véget mulatásuknak.

(A tanügy terén) kifejtett sáfárkodásról való számadás évadjában, írja bodrogközi levelezőnk, a sok nagy tudósítás mellett legyen hely adva a kicsinek is. Cséke a Bodrogköznek olyan apró közséje, hogy tán a vármegyei mappán sincs meg, egy néhány szál gör. katolikus s még kevesebb szál kálvinistából áll. De van ennek a községnak és ezt tudósítónk közvetlen tapasztalás után írja, jó iskolája, jó tanítója. Az iskola állami iskola: rendes kiállítású, jó, egészséges levegőjű; a tanító: *Pollák József*, aki Zemplén felső részéről alig egy éve jött a homok-buckák közé élte Cséke közséjbe. És az új tanító egy rövid év alatt többet tett, mint elődei évtizedeken át, szám-bavehető iskolát teremtett. A csitri falusi gyerekek (ez évben 26-án szomjuhozták a tudományt) ren-dehez vannak szoktatva; a tanító kérdésére értel-mesen, bátran felelnek; a rendszer, amit tapasztal a hallgató: tapintatos, kifogástalan, az előmenetel: elismerésre méltó. Tudva azt, hogy falun a tanítás és nevelés mily sok nehézségbe ütközik. Cséke község tanítójának sikeres munkássága s fárado-zása csak dicséretre érdemes. Tudósítónk reméli és hiszi, hogy a csékei derék állapotokról a kir. tanfelügyelőség is örömmel fog a jövő nyári vizsgálatkor tudomást szerezni. Bár mindenütt ilyet lehetne tapasztalni!

(Évzáró vizsgálat.) Egy, a tanügynek lelkes barátjától kaptuk a következő tudósítást: „Magyar-országot még egyszer meg kell hódítani a magyar-nemzet számára s a hadviselés munkája a nép-tanítókra vár, — mondja *Jókai*. Ha Magyar-or-zágon a magyarságnak sok olyan végvára lesz, mint a *mezőlaborcsi* áll. elemi iskola; s ha e vég-várak mindenütt oly hivatott helyőrséggel lesznek megrakva, mint ezen iskola tanító-testülete; s ha a népek Istene tartós békével áld meg bennünket: akkor csakugyan meg lesz hódítva Magyarország a magyar nemzet számára. Ilyen meggyőződés hatása alatt oszlott szét az a szép közönség, mely megjelent a mezőlaborcsi áll. iskola évzáró vizsgáján. A vizsga juu. 28-án tartatott meg; d. e. *Kissné Rohnyák Róza*, áll. tanítónő vizsgázott 40 leány-gyermekkel; d. u. pedig *Kiss István* áll. isk. tanító 60 fiu-gyermekkel; a vizsgálatot *Harass-ty Miklós*, gondnoksági elnök, vezette pártatlan ta-pintattal és szakértelemmel. A vizsgálat eredménye meglepő volt úgy a leány-, mint a fiu-iskolában: Ott is elismerés illeti a tanítót, hol a nyelvtani-tással nem kell bajlódni, ha türelme és szorgalma

által eredményt mutat fel iskolájában; ahol azonban, mint *Meszlaborcon* is, a magyar nyelvet illetőleg minden talpalatnyi tért nehéz fáradsággal kell a tanítóknak meghódítaniok s e mellett még oly szép eredményt is mutatnak fel, mint a mi lyenről a záróvizsgán jelenlevők meggyőződést szerezhettek, az ilyen tanítókat kettős elismerés illeti meg. — Éljenek! Csak még óvodát kell kapnunk és akkor Mezőlaborc lakossága rövid pár évtized alatt tökéletesen magyar lesz, nemcsak értelemben, hanem nyelvben is.

(Hetvenéves völegény.) Ender Gothald, o. liskai lakos, Bachkorszakbeli nyugalmazott csendőr, megunva az unalmas órákat, 70 éves kora dacára e napokban esküdött örök frigyét egy csinos fiatal 17 éves leánynak, kivel most éli boldog mézes heteit. Agglegények, im előttetek a példa, kövessétek!

(Nyári multság.) A *tolcsvai* tüzoltó-egylet, saját alaptökéjének gyarapítására, mult vasárnapon az ugynevezett *Talalmas-erdőben* zártkörű nyári multságot rendezett, amely várakozáson felül fényesen sikerült a helybeliek és a vidék nagyszámu vendégeinek látogatottsága folytán. A multság, 60 ft tiszta jövedelmet hozott, amely összeg az egylet alaptökéjéhez csatoltatott. kamatozás végett.

(A homonnai cigányzenekar) a hatóságától engedelmet nyert arra, hogy addig az ideig míg Mátyás zenekara a bártfai fürdőből hazatér, Ujhelyben muzsikálhasson.

(Kende Antal,) a polgári iskolák nyelv körére is képesített elemi iskolai tanító, lapunk utján értesíti a szüleit, hogy miután az iskolai szünidőt Ujhelyben fogja eltölteni, erre az időre, esetleg azontulra is, magán órákat adását elvállalja. A szakmájában jeles képzettségű tanítót melegen ajánljuk.

(Egy jó házból) való fiu tanulói minőségben fölvetetik Malartsik György kereskedésében.

Irodalom.

Értesítők. A homonnai államilag segélyezett polgári iskolával kapcsolatos *középkereskedelmi iskola Értesítő* jét az 1891/92. tanévről közli Gerecs Lajos igazgató. Az Értesítőt Krausz Gyula tanárnak a *gyakorlatok javításáról* írt, figyelemre méltó cikke vezet be; majd az igazgatói jelentés következik az 1891/2. tanévről, mely érdekesen tárgyalja az egész tanév leforgását a tanulók és tanárok munkakörével. A fejezetre osztott Értesítő többi részei: Az iskolai gondnokság, A tanári testület, Az önképzőkörrel, Jelentés a záró (érettségi) vizsgálatról, Tanterv, A tantárgyak áttekintése, Érdemsorozat, Statisztikai kimutatás, A felszerelés és évi gyarapodása, Tájékoztató a t. szülőknél és Tudnivalók a jövő tanévre. Beiratkozott az intézetbe 184 tanuló; ezek közül homonnai volt 77 és vidéki 107; magyar, német és tót nyelven összesen 104 tanuló beszélt. A csinosan kiállított füzet a *Zemplén* müintézetéből került ki.

A nagymihályi áll. elemi isk. Értesítője az 1891—92. tanévről, szerkesztette Mathiász József, igazgató-tanító. A tanító testület, nem számítva a hitoktatókat, 10 tagból állott. Beiratkozott a leányosztályokba 340, a fiu-osztályokba 347 növendék. Az előbbiben nagymihályi 322, vidéki 18; az utóbbiban 318 helybeli és 29 vidéki tanuló volt. A tanítói könyvtár 558, az ifjúsági könyvtár 237 kötetből áll. Az értesítő elején Gyulai Sándor tanító cikkelye *Iskolánk a nemzeti ügy szolgálatában* cím alatt foglal helyet, melyet — rövidsége dacára is teljesen alaposnak mondhatunk.

A *Vasárnapi Ujság* július 3-iki száma, a következő tartalommal jelent meg: »Gróf Andrássy Gyuláné.« (Arcképpel, az 1867-iki koronázáskor fölvetett fénykép után.) — »Előhang az Éj szavaihoz.« Longfellow költeménye, fordította Szász Béla — »Zonia.« Elbeszélés. Irta Grawford Oswald. (Képpel.) — »Galamb a kalitkában.« Mikszáth Kálmán legújabb elbeszélése. (6 képpel.) — »Pallizin tábornok.« — »A hortobágyi kiállításról.« (10 képpel: 1. Delcő gulya. Pataky László rajza. 2. A hortobágyi hid. Gregus János rajza. 3. Hetes fogat. 4. Gulya. 5. Népalakok. 6—7. A lókiállításból. 8. A gulyások gulyásos húst főznek. 9. A gulyásos hus föltalálása. 10. Bika-bírlás. Jantyk Mátyás rajza. — »Egy amerikai lap az osztrák-magyar hadseregről.« (14 kép: 1. A király és tábornok. 2—3. Testőrök. 4. Tábori tüzéség. 5. Tábori vadászok. 6. Dragonosok. 7. Vadász tiszték. 8. Szekerészek. 9. Magyar gyalogos altiszt. 10. Osztrák gyalogos. 11. Ulánus önkéntes. 12. Bosnyák katoná. 13. Vártüzérek. 14. Huszárok.) — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Mi újság; Egyveleg; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes rovatok. — A *Vasárnapi Ujság* előfizetése negyedévre 2 ft, a *Politikai Újdonságok*-kal együtt 3 ft. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megrendelhető a *Képes Néplap* legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 1 ft 20 kr.

Egyesületi élet.

A nagy mihályi gyermek-szinielőadás alkalmával felülfizettek: Sztáray Antal gf. 3 ft 80 kr., Sulyóvszky István 4 ft 40 kr., Roskviza János 40 kr., Glück Emil 60 kr., Takács István 20 kr., Verffi Károly 40 kr., Raisz Sándor 20 kr., Duka Tivadar 40 kr., Fail Arthur 70 kr., Stadler Mihály 30 kr., Baján Mariska 1 frt, Pajor Bertalan 40 kr., Vidder dr. 40 kr., N. N. 20 kr., Zdrasilek Ede 40 kr., Szirmai József 40 kr., Horváth Mihály 10 kr., Czibur Bertalan 1 ft., Szaucsek N. 20 kr., N. N. 20 kr.,

Kazinczy N. 60 kr., Balázs Andor 20 kr., Pillisy László 1 ft 20 kr., Bodnár János 60 kr., Visky Ilona 40 kr., Papp Imre 40 kr., Marmorstein N. 1 ft., Rozgonyi Lajos 1 ft., Füzesséry Tamás 1 ft 20 kr., Pogány Gerő 60 kr., Dercsényi Kálmán 3 ft., Jozefovics József 3 ft., Csuha Péter 50 kr., Kappy Lajos 1 ft. Fogadják az adakozók e helyen is az elhagyott árvaik nevében nyilvánított halás köszönetet.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Nyilt kérelem

a s.-a.-ujhelyi Járás t. Főszolgabírájához!

Minden jobb érzésű ember, de különösen a nők érdekében, azon kérelemmel járunk a t. főszolgabíró ur elé, hogy drákói rendeletét, a kutya-fogdosást illetőleg, legyen szíves módosítani. Először is ne engedje meg azt, különösen a főtéren, hogy az oly kutyákat is, amelyekért adót fizetnek és bárcával bírnak, üldözzék; és másodsor a kutya-fogdosás ezen utalatos, a XIX-ik századba egyáltalában nem illő módját szüntessék meg, a mely elbánási módon minden jobbérzésű ember méltán fölháborodik és a gyöngébb idegzetű nőket és gyermekeket betegé teszi, s reggelenként az utcai szobákban való tartózkodást lehetetlenné teszi a folytonos kutya-hecc és komédia miatt.

Több kutya- és más adót fizető polgár.

GONDOLATOK.

Minden nagy ember hibájának akad dicsérete, minden ember erényének rágalmozója.

Az első érzés a nő iránt lehet szerelem, de nyomban kell azt követnie a becsülésnek is, hogy az (a szerelem) tartós, örökös legyen.

A nők vénülése ott kezdődik, ahol a szerelem végződik.

Mikor az asszony dacos, bizonyára nincs igazsága.

HIVATALOS RÉSZ.

2792. sz./IV. 92. A s.-a.-ujhelyi j. főszolgabírájától. **Körözüvény.**

Biste község bírájának 47. számu hivatalos jelentése szerint, Viszokai Mihály bistei lakos részére 055865. szám alatt egy darab 6 éves, pej, herélt, bélyeg nélküli és egy darab 10 éves kancsa fekete lóroló ugyancsak Biste község bírája Kovács Antal által 055866. sz. a. 1892. évi jun. hó 30-án kiállított járlat leveleket, a s.-a.-ujhelyi f. év jun. hó 30-án tartott országos vásár alkalmával a tulajdonos elvesztette.

Kelt S.-A. Ujhely, 1892. július hó 4. Barthos, József, főszolgabíró.

237. I. 92. sz. S.-a.-ujhelyi járás főszolgabírájától. **Hirdetmény.**

A s.-a.-ujhelyi kir. pénzügy igazgatóság f. évi június hó 22-én 5193/III. 92. számu megkezerésével arról értesít, hogy a kir. adóhivatalok rovancsolása alkalmával több ízben tapasztaltatott, mikép a községek előljárói az előforduló halálozásokat az 1881. évi XXXIV. t. c. 46. §-a rendelkezéséhez képest, a kir. adóhivatalokhoz be nem jelentik, s ez által az állam kincstár érdeke felette veszélyeztetve van.

Felhívom ennél fogva a járásomhoz tartozó községi előljáróságokat, s illető jegyzőket, hogy az idézett törvény értelmében az előforduló halálozásokat, esetről-esetre, legkésőbb 15. nap alatt, az erre előszabott nyomtatványon, a kir. adóhivatalok jelentéskébe, mert mulasztás ezeten, a rendbirságon és fegyelmi büntetésen felül, az okozott károk megtérítésében is elfognak marasztaltatni.

S.-A.-Ujhely, 1892. július hó 4. Barthos, főszolgabíró.

8435. sz. II. 92. M. kir. pénzügyigazgatóságtól. **Körrendelet.**

Valamennyi községi és lörnjegyzőnek Zemplén-vármegye területén.

Baró Schluga Dezső, gróf Andrássy Gyula t.-terebesi uradalom volt igazgatója T.-Terebes községben 432 ft 72 kr. adóval maradt tartozásban s ezen összeg mivel onnét ismeretlen helyre távozott, be nem hajtható.

Ennélfogva utasítatik jegyző ur, miszerint nevezett működése területén nyomozza s feltalálása esetén ide f. év júliás hó végéig jelentést tegyen.

S. A.-Ujhely, 1892. július 17.

Beeske, kir. pénzügyigazgató.

1713/I. 92. sz. A szinmai j. főszolgabírájától. **Körözüvény.**

Csukalócz község határában f. évi június hó 27-én egy 2 éves sárga szőrű riska fajú ökörtinó

vétett bitangóságban és Csukalócz község bírája által gondoztatik, mely körülmény oly figyelmeztetéssel tétetik közhírré, hogy ha a tulajdonos 14 nap alatt nem jelentkeznék az ökörtinó nyilvános árverésen fog eladatni.

Szinna, 1892. július 20.

Kossuth Elek, főszolgabíró.

1619. k. i. Gálszécsi járás szolgabírájától. **Körözüvény.**

Közhírré teszem, hogy Bálint András tussai lakos f. évi június hó 29-én egy 1 év körüli sárga színű homlokán fehér jegyes gazdátlan csődör csikót találván, azt tulajdonosának jelentkezéseig, gondozása alá vette.

Gálszécs, 1892. július 4.

Somossy Sándor, szolgabíró.

1220./ki. 92. sz. A sztrópkói járás főszolgabírájától. **Körözüvény.**

Hladonik Tivadar mikovai kántor-tanító veres sztrópkói, szarvai között fehér folt, 8 éves tehene a mikovai legelőről folyó hó 19-én elveszett.

Sztrópkó 1892. június hó 23-án.

Bárczy főszolgabíró.

GAZDASÁGI ÉRTESSITŐ.

Rovatvezető: MÁRTON MIHÁLY.

HIVATALOS RÉSZ.

Felhívás

eladó európai fajtájú szőlővesszők bejelentése érdekében.

Hogy az európai fajtájú szőlővesszők eladása a termelőknek megkönnyíthessék, s azok, akik új szőlőket telepíteni szándékoznak, az egyes szőlőbirtokosoknál eladásra rendelkezésre álló, teljesen megbízhatólag fajtiszta szőlővessző-készletekről idejekorán tájékozassanak, a földművelésügyi ministerium a szőlővesszőket eladó s az azokat kereső birtokosoknak közvetlenül egymáshoz való utalása végett úgy, mint az előző években, a f. év őszén is az eladó fajtiszta európai szőlővessző-készletekről szóló hirdetést szándékozik kibocsátani.

Ezen hirdetésbe azonban, tekintettel arra, hogy — miként sajnos tapasztalatok igazolják — a f. év tavaszán országzszeri forgalomba hozott szőlővesszők legnagyobb része a Peronospora Viticola nevű szőlőbetegség által megtámadott és megfelelő módon nem permetezett szőlőkől származván, tetemes részben teljesen hasznavehetetlenek voltak, a ministerium csakis olyan teljesen megbízhatólag fajtiszta és jól kezelt európai szőlőültetvényekből származó vessző-készleteket fog a kibocsátandó hirdetésbe felvenni és közzétenni, amelyek a Peronospora Viticola ellen az év folyamán legalább háromszor, de a szükséghez képest esetleg többször is permeteztettek.

Arról, hogy a permetezés megfelelő módon és kellő sikerrel alkalmaztatott e, a ministerium saját közegei útján fog meggyőződést szerezni.

Felhivatnak ennél fogva mindazon szőlőbirtokosok, akiknek teljesen megbízhatólag fajtiszta és jól kezelt európai szőlőültetvényük van, hogy azon esetre, ha ültetvényeiket a Peronospora Viticola ellen megpermetezték és az év folyamán még szükséges további permetezéseket is teljesítik, eladásra szánt, vagy remélhető vesszőkészletüket fajta, minőség és mennyiség szerint a termelési hely (vármegye, község, posta- és vasutállomás) és az ezenkénti eladási árak megjelölésével — az árakba a csomagolás és a feladó vasuti állomáshoz való szállítás költségeit is beleértve — a földművelésügyi ministeriumhoz lehetőleg mielőbb, de legkésőbb a f. évi július hó végéig jelentéskébe.

E határidőn túl beérkező bejelentések a hirdetésbe nem fognak felvételni.

Általában megjegyeztetik, miszerint a bejelentések tisztán csak a vevő közönség tájékoztatása végett kibocsátandó hirdetés érdekében kértnek, s eszerint az eladó vesszőket bejelentő szőlőbirtokosok a vessző-készleteket tartogatni egyáltalában nem kötelesek, hanem azokat tetszés szerinti módon és időben értékesíthetik.

Tekintve, hogy a földművelésügyi ministerium nem hangsúlyozhatja eléggé ama nagy előnyöket, amelyek a fajtiszta ültetésből közvetve hazánk bors-termelésére általában s közvetlenül a szőlőbirtokosokra is származnak, kiváló gondot fordít arra, s egész befolyását abban az irányban érvényesíteni törekszik, hogy új telepítéseknél csak fajtiszta ültetvények keletkezzenek.

Ezért a kiadandó hirdetésbe csakis oly ültetvényekből származó szőlővesszők fognak felvételni, amelyeknek fajtisztságáért az illető tulajdonos anyagi felelősséget vállal és amelyeknek fajta-azonossága a Peronospora Viticola ellen teljesített permetezés ellenőrzése alkalmával a ministerium sakközvegei által is megállapíthatik.

A bejelentések teljesítésének könnyítése céljából külön bejelentési ívek adatnak ki. Ezen bejelentési ívek bélyegmentesek s a rovatok megfelelő kitöltése mellett a bejelentő sajátkezü aláírásával

Elővigyázat a ZACHERLIN

rovapor vásárlásánál.

Vevő: Nekem nem kell nyitott rovarpor, mert én Zacherlint kértem! Ezen különlegességet joggal dicsérhetik, mert ez a legkitünőbb irtószert minden rovar

ellen, és ezért csakis: »Zacherl« névvel ellátott lepecsételt üveget fogadok el!

A valódi Zacherlin kapható:

S.-a.-Ujhelyben: Szentgyörgyi Vilmos, Zlinszky József, Kincsesy Péter, Reichard Gyula, Behyna test., Cs. Buday Ákos, Bárczy Béla, Grünbaum M. Klein A. Malártsik György, Reichard testv. Éliás Imre és Klein Henriknél.
Homonnán: Pápay P., Szekerák A. és Walaschek Ignácznál.
Varannón: Gaál Sándor és Cseri Hermannál.

Sárospatakon: Pavletits György s Palcsó Lászlónál.
Szerencsén: Rochlitz Dezsőnél.
Tokajon: Reiner D., Olay Lajos, Deka Soma, Czigány Béla, Grosz Izrael és Frisch Vilmos.
Nagy-Mihályban: Marmörstein Eugen, Glück Mór és Tolvay Imrénél.
Tályán: Sichermann és Jakab fiánál.

9-12

A már évek óta fennálló Első zemplén-megyei honi bútorgyári telepét

Sátoralja-Ujhelyt, a főtéren ajánlja a magas uraságoknak és a n. é. közönségnek, akik bútort vásárolni szándékoznak és jutányos árak mellett lekiismeretes kiszolgáltatásban akarnak részesülni, 5 teremben nagyszerűen berendezett

bútorgyári telepét

meglátogatni és a legcsekélyebb vásárlásnál is meggyőződést szerezni, hogy minden versenyt fölülmúló olcsó árak mellett szilárd gyártmányt korszerű, izléses kivitelben csakis

Sátoralja-Ujhelyben ilyenmü egyedül létező

BÚTORTERMEIMBEN

szerezhetik be. Elsőrendű szakiparosaim közreműködésével azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nálam mindennemü kitünő asztalos- és kárpitos-bútorok valamint fantasie- és dísz-bútor s leg-elegansabban teljesen felszerelt urasági szalon-, boudoir, ebédlő- és fogadótermek részére a most divatozó fanemekben és a legújabb alakban; nemkülönben szalngarnitúrák különféle szövetekkel, díszesen kárpitozva, meglepő választékban és oly különböző jutányos árak mellett készletben található, hogy bevásárlását mindenki igényeinek megfelelően teljes megelégedésére a legolcsóbb gyári árban szerezheti be.

Továbbá van szerencsém a nagyérdemü közönségnek b. tudomására hozni, hogy bútort vásárolni szándékozők kényelmére bolthelyiségem emeletén is f. év január hó 1-től

bútor-minta-termeket

rendeztem be, hol ugyanis ebédlő- és háló-szobák valamint szalonok készen és felállítva a csak gondolható legszebb kivitelben láthatók.

Számos látogatást és pártfogást kérve maradtam

8-

kiváló tisztellel

Wilhelm Henrik.

„THE GRESHAM“

életbiztosító társaság Londonban.

Magyarországi fiók: Ausztriai fiók:
BUDAPEST, BÉCS,
Ferencz J.-tér 5. 6. Gisellastrasse 1. sz.
a társaság házában a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. jun. 30-án frank 117.550.797.—
Évi bevétel biztosítások- és kamatból 1891. június 30-án 20.725.259.—
Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések és visszavásárlások stb. után a társaság fenállása óta (1848) 249.311.449.—
A legutóbbi 12 havi üzleti idő alatt a társaságnál 61.372.000.—
értékig nyújtattak be ajánlatok, míláltal a társaság fenállása óta benyújtott ajánlatok összértéke 1.728.184.555.—
étékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal díjmentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok. 1-3

Tk. 1682. sz. 1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbírósa mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy a h. mádi takarékpénztár végrehajtónak Lapsinszki Pálné, most Ósz Józsefné, mint kiskoru Lapsinszki Róza és Margit t. t. gyámánya debreczeni lakos végrehajtást szenved elleni 75 ft. tökévelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a szerencsi kir. járásbírósa területén lévő, Tályán n. község határában fekvő, a tályai 222. sz. tjkvben kiskoru Lapsinszki Róza és Margit tulajdonául felvett 945. hrajzi szám alatt a Patócsokon levő szőlőre 322 ft. becs és kikültási árban, továbbá a tályai 1543/a. sz. tjkvben ugyancsak fent nevezett kiskoruk tulajdonául felvett 489 hrajzi és 171. ö. i. ház, udvar és melléképületekre 800 ft. becs és kikültási árban, végül a tályai 1694. sz. tjkvben ugyancsak fentebb nevezett kiskoruk tulajdonául felvett 1172. lr. sz. alatt, a Kerekdombon levő szőlőre 216 ft. becs és zennel megállapított kikültási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi augusztus hó 26-ik napján d. e. 10 órakor Tályán n. község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikültási áron alól is el adatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 32 ft. 20 krt, 80 ft. 20 krt és 21 ft. 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképesértékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

Kelt a szerencsi kir. járásbírósa, mint telekvi hatóság 1892. évi május hó 25-én.

Kiss György, ktr. albiró.

Kereskedelmi tanintézet Nagyváradon.

A budapesti kereskedelmi akadémiaival azonos berendezésü, egyenrangú és jögu kereskedelmi szakiskola. Áll 3 évfolyamból. Végzett anolúka tanintézet igazgatósága által elsőrangú áruüzletekben, pénzbiztosítási forgalmi iparvállalatoknál azonnal elhelyeztetnek s mint könyvelők, levelezők stb. alkalmazást nyernek.

Az 1889. évi védtörvény alapján egy-éves önkénteségi jogosultsággal bírnak.

Kiváló tanerök kitünő berendezés, állami felügyelet, biztosítéki a tanintézet sikeres működésének.

Evi értesítővel, prospektusokkal kívánatra készsége szolgál s megkeresésekre szivesen válaszol.

Nagyvárad, 1892. évi július hóban.

Propperer N. János,
igazgató.

1-10

Sirkövekre feliratok vézése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNAI

S.-A.-UJHELYT

Főutcán, a „Vörös ökör“ vendéglő épületében.

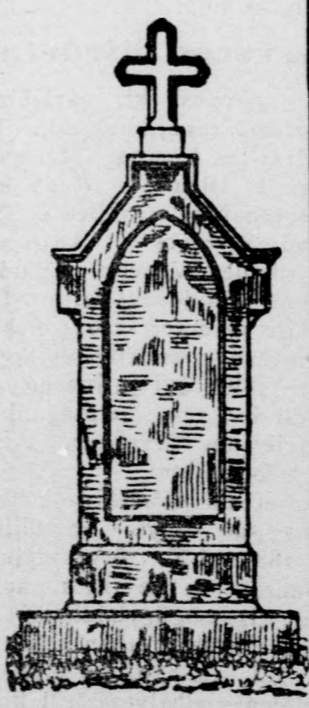
MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra feldílitok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,

GRANIT, SZIANIT

és homokkő sirkövet.

Sirkövek újabb tervezése

Jutányos áron készítenek.

Sürgőnczim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

Szoptalan és nyomban száradó

Ca 10 Mtr.
1 Ko
1 frt 50 kr.

Befed minden
előbbi
m á z t

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt i használtatassanak, mivel a kell-metlen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfészeknek és az olajtaknak sajátja, elkerülte. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk,

sárgabarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj festékek fedi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden feltöt, korábbi mázolást stb; van azután

tiszta fénylakk (színezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajfészekkel már bemázolt egézen új pallókra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem fedi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzög mtr. (két közép-nagyságu szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9¹/₂ márká. A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál to-ék ül vigyázni a régre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 250 éve létező gyártmányt »okt-ic utanozóknak és hamisítják, sokkal reszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedül gyártója,
Prága, K. Berlin.

Valódi minőségben csakis Malártsik György fűszer- és vegyeskereskedésében S.-a.-Ujhelyt, és I. Morgenstern Tokajban kapható.

10-10

